

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
AUGALŲ APSAUGOS ĮSTATYMO
PAKEITIMO ĮSTATYMO Nr. I-1069 PROJEKTO**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos augalų apsaugos įstatymo Nr. I-1069 pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas) parengtas įvertinus ir susisteminus teisinio reglamentavimo problemas, susijusias su Lietuvos Respublikos augalų apsaugos įstatymo (toliau – Įstatymas) nuostatų įgyvendinimu:

1) atsižvelgiant į Įstatyme įtvirtintą falsifikuoto augalų apsaugos produkto sąvoką, Valstybinė augalininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Tarnyba) nustato neaiškos, nežinomos kilmės, nepaženklintus augalų apsaugos produktus ir negali jų priskirti falsifikuotiems augalų apsaugos produktams, kadangi turi lyginti su Lietuvos Respublikoje registruotais augalų apsaugos produktais. Dažniausiai Tarnybos nustatyti augalų apsaugos produktai ir jų kilmė, sudėtis yra nežinomi, todėl neįmanoma lyginti su Lietuvos Respublikoje registruotu augalų apsaugos produktu. Todėl šiuo metu galiojanti falsifikuoto augalų apsaugos produkto sąvoka yra per siaura ir neatitinka realios situacijos rinkoje su falsifikuotais augalų apsaugos produktais. Taip pat pažymėtina, kad šiais atvejais tokiems augalų apsaugos produktams Tarnyba negali taikyti rinkos ribojimo priemonių, numatytų Įstatymo 20 straipsnyje;

2) Tarnyba susiduria su atvejais, kai fiziniai ar juridiniai asmenys atsisako saugoti Lietuvos Respublikoje neregistruotus, falsifikuotus ir (ar) netapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams augalų apsaugos produktus, taip pat perduoti atliekų tvarkytojams turintiems teisę tvarkyti tokias atliekas, todėl negali atsekti, kur tokie augalų apsaugos produktai panaudoti. Tarnyba fiziniams ir juridiniams asmenims, vadovaudamasi Įstatymu ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 342⁵ straipsniu, turi teisę skirti administracines nuobaudas, tačiau šiuo atveju negalima apsaugoti Lietuvos Respublikos teritorijos nuo Lietuvos Respublikoje neregistruotų, falsifikuotų, netapačių Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams augalų apsaugos produktų, kad tokiais augalų apsaugos produktais nebūtų purškiami augalai, o augalų apsaugos produktų liekanos nepatektų į augalinės kilmės maistą. Tai kelia pavojų žmonių, gyvūnų sveikatai, aplinkai;

3) Įstatyme šiuo metu nėra nuostatų dėl kontrolinio augalų apsaugos produktų pirkimo. Priėmus kontrolinio augalų apsaugos pirkimo nuostatas, Tarnyba, atlikdama neplaninius patikrinimus, galėtų rinkoje lengviau nustatyti Lietuvos Respublikoje neregistruotus, falsifikuotus ir (ar) netapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktus ar tiekimo rinkai pažeidimus;

4) atsižvelgiant į Konstitucinio Teismo doktriną, kad esminės ūkinės veiklos sąlygos, draudimai, ribojimai, darantys esminį poveikį ūkinei veiklai, turi būti nustatyti įstatymu, Įstatymo projektu nustatomi leidimų atlikti augalų apsaugos produktų mokslinius eksperimentinius tyrimus ar technologinės plėtros tyrimus išdavimo, keitimo, tikslinimo ir jų galiojimo panaikinimo pagrindai, leidimų tiekti rinkai augalų apsaugos produktus, tapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, išdavimo keitimo, tikslinimo ir jų galiojimo panaikinimo pagrindai, leidimų naudoti asmeninėms reikmėms augalų apsaugos produktus, tapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, išdavimo, keitimo ir jų galiojimo panaikinimo pagrindai, leidimų tiekti augalų apsaugos produktus rinkai ir juos naudoti ne ilgesnį kaip 120 dienų laikotarpį išdavimo, tikslinimo, keitimo ir jų galiojimo panaikinimo pagrindai, taip pat reikalavimai leidimų turėtojams.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projektą rengė Lietuvos Respublikos Seimo narys Kęstutis Navickas.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu Įstatyme įtvirtinta falsifikuoto augalų apsaugos produkto sąvoka, kurioje numatyti šie kriterijai:

- 1) etiketėje nurodyta informacija neatitinka Lietuvos Respublikoje registruoto augalų apsaugos produkto etiketėje nurodytos informacijos ir (arba)
- 2) kilmė ir (ar) jo veikliosios medžiagos kilmė neatitinka Lietuvos Respublikoje registruoto augalų apsaugos produkto ir (ar) jo veikliosios medžiagos kilmės, ir (arba)
- 3) kiekybinė ir (ar) kokybinė sudėtis neatitinka Lietuvos Respublikoje registruoto augalų apsaugos produkto sudėties.

Remiantis esamu teisiniu reguliavimu, nepaženklintų augalų apsaugos produktų pakuočių, neaiškos kilmės augalų apsaugos produktų, negalima lyginti su Lietuvos Respublikoje registruotu augalų apsaugos produktu, nes neaišku, su kokiais augalų apsaugos produktais galima lyginti. Esama situacija neužtikrina pažeidimų, susijusių su falsifikuotais augalų apsaugos produktais prevencijos.

Remiantis Tarnybos pateikta statistine informacija, 2019 m. nustatyti 7 pažeidimai, kai tiekiami rinkai, saugomi, reklamuojami, naudojami Lietuvos Respublikoje neregistruoti augalų apsaugos produktai, saugomas netapatus Lietuvos Respublikoje registruotam augalų apsaugos produktui augalų apsaugos produktas (viso 11 531 l, 2,46 kg), 2020 m. – 2 pažeidimai, kai saugomi, reklamuojami, tiekiami rinkai Lietuvos Respublikoje neregistruoti augalų apsaugos produktai (viso 9,95 kg), 2021 m. – 6 pažeidimai, kai įvežami, saugomi, reklamuojami, tiekiami rinkai Lietuvos Respublikoje neregistruoti augalų apsaugos produktai (viso 394 l, 9500, 3 kg), 2022 m. – 8 atvejai, kai saugomi, reklamuojami, tiekiami rinkai, naudojami Lietuvos Respublikoje neregistruoti augalų

apsaugos produktai, saugomas netapatus Lietuvos Respublikoje registruotam augalų apsaugos produktui augalų apsaugos produktas (viso 14 625,66 l, 17,03 kg), 2023 m. – 16 atvejų, kai įvežami saugomi, reklamuojami, tiekiami rinkai, naudojami Lietuvos Respublikoje neregistruoti augalų apsaugos produktai (viso 752,2 l, 9369,5 kg).

Augalų apsaugos produktų platinimo leidimai per praėjusius penkerius metus nebuvo panaikinti. Per šį laikotarpį Tarnyba panaikino 3 leidimus prekiauti augalų apsaugos produktais, tapachiais Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams.

Tarnyba susiduria su atvejais, kai fizinis ar juridinis asmuo nepašalina iš rinkos Lietuvos Respublikoje neregistruotus, falsifikuotus ir (ar) netapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams augalų apsaugos produktus. Kyla rizika, kad tokie augalų apsaugos produktai bus naudojami ir tokių augalų apsaugos produktų liekanos pateks į maistą, užters dirvožemį. Šiuo metu Įstatyme nėra numatyta galimybė Tarnybai tokius augalų apsaugos produktus pašalinti iš rinkos.

Įvertinus tai, kad suintensyvėjus augalų apsaugos produktų prekybai, ypač internetinei prekybai, yra rizika, kad Lietuvos Respublikoje neregistruoti, falsifikuoti ir (ar) netapatūs Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams augalų apsaugos produktai bus tiekiami rinkai neribotam subjektų skaičiui, siekiant juos naudoti. Neatlikus kontrolinio augalų apsaugos produktų pirkimo negalima užfiksuoti augalų apsaugos produktų tiekimo rinkai fakto, kadangi dažnu atveju neišrašomos sąskaitos faktūros, ar augalų apsaugos produktai tiekiami rinkai, neturint augalų apsaugos produktų platinimo leidimo. Todėl siekiant suvaldyti Lietuvos Respublikoje neregistruotų, falsifikuotų ir (ar) netapačių Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams augalų apsaugos produktų pateikimo rinkai ar reklamavimo riziką, tikslinga reglamentuoti kontrolinio augalų apsaugos produktų pirkimą.

Taip pat kontrolinį augalų apsaugos produktų pirkimą tikslinga atlikti, siekiant nustatyti, ar fiziniai ir juridiniai asmenys turi leidimą platinti augalų apsaugos produktus, ar parduoda augalų apsaugos produktus laikydamiesi Įstatymo nuostatų, Augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 3D-564 „Dėl Augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo taisyklių patvirtinimo“, ir kitų augalų apsaugos produktų veiklos reglamentavimą nustatančių teisės aktų reikalavimų. Tarnybai atliekant fizinių ar juridinių asmenų veiklos, susijusios su augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, reikalavimų laikymosi priežiūrą, ji gali priimti motyvuotą sprendimą uždrausti tiekti rinkai augalų apsaugos produktus. Kontrolinis augalų apsaugos produktų pirkimas leistų patikrinti, ar fizinis, juridinis asmuo laikosi Tarnybos priimto sprendimo. Įgaliojimų Tarnybai atlikti augalų apsaugos produktų kontrolinius pirkimus suteikimas leistų efektyviau vykdyti Tarnybos funkcijas siekiant užtikrinti, kad saugomi, tiekiami rinkai ir naudojami

būtų tik Lietuvos Respublikoje registruoti augalų apsaugos produktai ir augalų apsaugos produktai, tapatūs Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, kuriuos tinkamai saugant, tiekiant rinkai, naudojant, nekiltų pavojus žmonių sveikatai, gyvūnams ir aplinkai.

Leidimų prekiauti augalų apsaugos produktais, tapačiais Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, išdavimo ir galiojimo panaikinimo pagrindai, leidimų naudoti asmeninėms reikmėms augalų apsaugos produktus, tapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, išdavimo ir galiojimo panaikinimo pagrindai, leidimų tiekti augalų apsaugos produktus rinkai ir juos naudoti ne ilgesnį kaip 120 dienų laikotarpį išdavimo ir galiojimo panaikinimo pagrindai, taip pat reikalavimai leidimų turėtojams yra reglamentuoti žemės ūkio ministro įsakymais.

Šiuo metu Tarnyba išduoda augalų apsaugos produktų platinimo leidimus ir vienkartinius leidimus įvežti į Lietuvos Respubliką augalų apsaugos produktus iš ne Europos Sąjungos valstybių narių ir ne Europos ekonominės erdvės valstybių pagal licencijų išdavimo modelį „D“. Po leidimo išdavimo Tarnyba privalo patikrinti leidimo turėtojo atitiktį teisės aktų, reglamentuojančių augalų apsaugą, reikalavimams, įskaitant vykdomos veiklos vietą. Atlikdama leidimų turėtojų veiklos tikrinimus, Tarnyba nustato pažeidimus, kurie negali būti ištaisomi per trumpą laiko tarpą arba iš viso nėra ištaisomi, pvz. augalų apsaugos produktai saugomi saugojimo patalpose ar statiniuose, kurie neatitinka statinio naudojimo reikalavimų bei normatyvinių statinio saugos ir paskirties reikalavimų, augalų apsaugos produktų saugojimas tokiuose pastatuose ar patalpose gali kelti pavojų žmonių, gyvūnų ir aplinkos sveikatai. Taip pat dėl „D“ modelio leidimo turėtojas gali patirti finansinių nuostolių, kadangi privalės investuoti į naujus pastatus, patalpas. Tarnyba kasmet nustato, kad apie 20 proc. augalų apsaugos produktų platinimo leidimų turėtojų neatitinka augalų apsaugos produktų saugojimo ir (ar) tiekimo rinkai reikalavimų. Remiantis vienkartinį leidimų įvežti į Lietuvos Respubliką augalų apsaugos produktus iš ne Europos Sąjungos valstybių narių ir ne Europos ekonominės erdvės valstybių statistika, nustatoma, kad apie 10 proc. atvejų, kai po tokio leidimo išdavimo reikia išduotą vienkartinį leidimą patikslinti (neteisingai nurodyti įvežami augalų apsaugos produktų kiekiai, augalų apsaugos produktų sudėtis, pavadinimas).

Dažniausiai pasitaikantys pažeidimai: augalų apsaugos produktai saugomi gyvenamosios paskirties pastatuose ar jų patalpose, augalų apsaugos produktų spintos (stendo) užraktas sugedęs, spinta (stendas) nepaženklinta įspėjamaisiais ženklais, augalų apsaugos produktai saugojimo patalpoje neatskirti nuo mineralinių trąšų, augalų apsaugos produktų saugojimo patalpoje nėra talpyklos su natūraliais ar sintetinėmis sorbentais, augalų apsaugos produktai saugomi neturint saugos duomenų lapų kopijų, pardavimo dokumentai pasirašomi ne leidimo turėtojo vardu, internetinėje svetainėje reklamuojami Lietuvos Respublikoje neregistruoti augalų apsaugos produktai ir (ar)

pateikiama klaidinanti informacija apie augalų apsaugos produktus. 2020 m. nustatyti 7 augalų apsaugos produktų platinimo leidimų turėtojų 7 pažeidimai; 2021 m. – 6; 2022 m. – 5, 2023 m.- 17.

Todėl galimos rizikos visuomenei dėl netinkamai vykdomos veiklos su augalų apsaugos produktais ir leidimų turėtojų patiriamų finansinių nuostolių būtų galima išvengti, jei būtų nustatytas „G“ modelis ir fizinio, juridinio asmens veiklos vieta būtų patikrinama prieš išduodant leidimą.

Šiuo metu Įstatymo 20 straipsnyje numatyta pareiga fiziniams ar juridiniams asmenims Lietuvos Respublikoje neregistruotus, falsifikuotus ir (ar) netapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams augalų apsaugos produktus savo lėšomis pašalinti iš rinkos ir Augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo taisyklėse nustatyta tvarka bei terminais perduoti atliekų tvarkytojui, turinčiam teisę tvarkyti atitinkamas atliekas.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Siekiant pašalinti teisinio reglamentavimo spragas, susijusias su falsifikuoto augalų apsaugos produkto sąvoka, Įstatymo projektu išplečiami kriterijai, kuriais remiantis augalų apsaugos produktas pripažįstamas falsifikatu:

„Falsifikuotas augalų apsaugos produktas – augalų apsaugos produktas, kurio pakuotė ir (ar) ženklavimas klaidinamai panašūs į Lietuvos Respublikoje registruoto augalų apsaugos produkto ar kurio:

1) pavadinimas ir (ar) informacija, nurodyta ant pakuotės ir (ar) etiketėje, ir (ar) pakuotė neatitinka Lietuvos Respublikoje registruoto augalų apsaugos produkto pavadinimo, ant pakuotės ir (ar) etiketėje nurodytos informacijos ir (arba);

2) kilmė ir (ar) jo veikliosios medžiagos kilmė neatitinka Lietuvos Respublikoje registruoto augalų apsaugos produkto ir (ar) jo veikliosios medžiagos kilmės, ir (arba);

3) kiekybinė ir (ar) kokybinė sudėtis, įskaitant atskirų sudedamųjų dalių sudėtį, neatitinka Lietuvos Respublikoje registruoto augalų apsaugos produkto kiekybinės ir (ar) kokybinės sudėties.“

Taip pat Įstatymo projektu apibrėžiamas neidentifikuotas augalų apsaugos produktas kaip cheminių medžiagų ar mikroorganizmų mišinys, kuris saugomas ir (arba) tiekiamas rinkai ir (arba) naudojamas kaip augalų apsaugos produktas neregistruotas Lietuvos Respublikoje, ir (arba) cheminių medžiagų ar mikroorganizmų mišinys, kuris neatitinka Įstatymo projekte nustatytų augalų apsaugos produkto pakavimo, ženklavimo, klasifikavimo reikalavimų.

Šiuo teisiniu reglamentavimu siekiama padidinti teisinio reguliavimo aiškumą, taip pat siekiama išvengti situacijų, kai dėl teisinio reguliavimo spragų, neaiškos kilmės, sudėties, kokybės nepaženklintas augalų apsaugos produktas negali būti pripažintas falsifikuotu augalų apsaugos produktu arba neidentifikuotu augalų apsaugos produktu.

Įstatymo projektu nustatomas draudimas saugoti, tiekti rinkai, naudoti Lietuvos Respublikoje neregistruotus augalų apsaugos produktus, išskyrus Reglamento (EB) Nr. 1107/2009 28 straipsnio 2 dalyje nustatytas išimtis, falsifikuotus augalų apsaugos produktus, netapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams augalų apsaugos produktus ar neidentifikuotus augalų apsaugos produktus, taip pat reglamentuojami Tarnybos veiksmai su tokiais augalų apsaugos produktais: uždraudimas augalų apsaugos produktų turėtojui tokius augalų apsaugos produktus saugoti, tiekti rinkai ir (ar) naudoti ir paėmimas juos saugoti, pateikimas ištirti akredituotoje laboratorijoje. Jei Tarnyba, remdamasi laboratorinių tyrimų rezultatais, nenustato, kad augalų apsaugos produktai yra falsifikuoti, netapatūs Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams augalų apsaugos produktai, neidentifikuoti augalų apsaugos produktai, grąžina juos augalų apsaugos produktų turėtojui Augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai ir naudojimo taisyklėse nustatyta tvarka. Jei Tarnyba nustato, kad augalų apsaugos produktai yra falsifikuoti, netapatūs Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, Lietuvos Respublikoje neregistruoti augalų apsaugos produktai, ar neidentifikuoti augalų apsaugos produktai, priima sprendimą ir įpareigoja tokių augalų apsaugos produktų turėtoją savo lėšomis perduoti atliekų tvarkytojams, turintiems teisę tvarkyti tokias atliekas Augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo taisyklėse nustatyta tvarka. Jei augalų apsaugos produktų turėtojas per Augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo taisyklėse nustatytą terminą neperduoda tokių augalų apsaugos produktų atliekų tvarkytojams, turintiems teisę tvarkyti tokias atliekas, Tarnyba priima sprendimą lėšas už tokių augalų apsaugos produktų saugojimą, perdavimą atliekų tvarkytojams, turintiems teisę tvarkyti tokias atliekas, regreso tvarka išieškoti iš augalų apsaugos produkto turėtojo.

Taip pat Įstatymo projektu išplečiami Tarnybos įgaliojimai, atliekant fizinių ar juridinių asmenų veiklos, susijusios su augalų apsaugos produktų tiekimu rinkai, priežiūra. Tuo tikslu reglamentuojamas kontrolinis augalų apsaugos produktų pirkimas, taip pat reglamentuojama Tarnybos kompetencija, susijusi su teise atlikti kontrolinį augalų apsaugos produktų pirkimą, nepranešant apie tai ūkio subjektams iš anksto, t. y. atlikti kontrolinį augalų apsaugos produktų pirkimą, nepateikiant sprendimo dėl neplaninio patikrinimo iki kontrolinio augalų apsaugos produktų pirkimo atlikimo. Kontrolinio augalų apsaugos produktų pirkimo reglamentavimas sudarys teisines prielaidas 1) labiau apsaugoti Lietuvos teritoriją nuo Lietuvos Respublikoje neregistruotų, falsifikuotų, netapačių Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams augalų apsaugos produktų ir (ar) neidentifikuotų augalų apsaugos produktų 2) atlikti veiklos priežiūrą, siekiant nustatyti, ar fiziniai, juridiniai asmenys įvykdė Tarnybos įpareigojimus 3) siekiant nustatyti ar fiziniai ir (ar) juridiniai asmenys parduodami augalų apsaugos produktus laikosi Įstatymo nuostatų, Augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo taisyklių ir kitų augalų apsaugos

produktų veiklos reglamentavimą nustatančių teisės aktų reikalavimų. Tai ypač aktualu augalų apsaugos produktais prekiaujant elektroninėje erdvėje. Tarnyba, vykdydama jai pavestas funkcijas, ne visada gali nustatyti fizinį ar juridinį asmenį, pažeidžiantį įstatymuose numatytus reikalavimus, pavyzdžiui, fiziniai ar juridiniai asmenys, prekiaujantys elektroninėje erdvėje, neretu atveju nenurodo savo tapatybių arba slepia jas prisidengdami kitais asmenimis, todėl tik atliekant kontrolinį augalų apsaugos produktų pirkimą galima nustatyti neteisėtos prekybos vykdytojus ir jų atžvilgiu pradėti teisės aktų, reglamentuojančių augalų apsaugos produktų saugojimą, tiekimą rinkai, pažeidimo nagrinėjimo procedūrą. Be to, Tarnyba kiekvienais metais vykdo tam tikras prevencines priemones internetinės prekybos priežiūros augalų apsaugos srityje – atlieka interneto svetainių ir socialinių tinklų paskyrų stebėjimą, o neatlikus kontrolinio augalų apsaugos produktų pirkimo, nėra galimybės užtikrinti visapusiško šios priemonės efektyvumo. Atliktas kontrolinis augalų apsaugos produktų pirkimas Tarnybai gali tapti neginčijamu įrodymu, jei būtų pažeidžiami teisės aktų, reglamentuojančių augalų apsaugos produktų saugojimą, tiekimą rinkai, reikalavimai.

Kadangi licencijuojama veikla yra susijusi su asmenų teisių realizavimu, o esminės ūkinės veiklos sąlygos turi būti nustatytos įstatymu, Įstatymo projektu nustatomi leidimų tiekti rinkai augalų apsaugos produktus, tapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, išdavimo, jų keitimo, tikslinimo, galiojimo panaikinimo pagrindai, leidimų naudoti asmeninėms reikmėms augalų apsaugos produktus, tapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, išdavimo, jų keitimo, tikslinimo, galiojimo panaikinimo pagrindai, leidimų tiekti augalų apsaugos produktus rinkai ir juos naudoti ne ilgesnį kaip 120 dienų laikotarpį išdavimo, jų keitimo, tikslinimo, galiojimo panaikinimo pagrindai, taip pat reikalavimai tokių leidimų turėtojams.

Dėl leidimų tiekti rinkai augalų apsaugos produktus, tapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, išdavimo, jų keitimo, tikslinimo, galiojimo panaikinimo reikalavimų

Leidimų tiekti rinkai augalų apsaugos produktus, tapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, išdavimo, jų keitimo, tikslinimo, galiojimo panaikinimo reikalavimai įgyvendina 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1107/2009 dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką ir panaikinančio Tarybos direktyvas 79/117/EEB ir 91/414/EEB 52 straipsnio nuostatas. Tuo tikslu Įstatymo projektu pateikiamos nuorodos į šį straipsnį, kuriuo nustatomi augalų apsaugos produkto tapatumo kriterijai, leidimų tiekti rinkai augalų apsaugos produktus, tapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams išdavimo terminai, leidimo galiojimo laikotarpis. Kadangi tokių augalų apsaugos produktų kilmės valstybė turi būti Europos Sąjungos ar Europos ekonominės erdvės valstybė, Įstatymo projektu nustatomas draudimas į Lietuvos Respubliką įvežti ir tiekti rinkai augalų apsaugos

produktus, kaip tapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams iš ne Europos Sąjungos valstybių ir ne Europos ekonominės erdvės valstybių.

Siekiant suvaldyti riziką nuo apsaugos produktų, netapačių Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams įvežimo į Lietuvos Respubliką ir tiekimo rinkai Lietuvoje, Įstatymo projektu nustatomas draudimas perpakuoti, įvežti, vežti, saugoti, tiekti rinkai, naudoti perpakuotus augalų apsaugos produktus, tapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams. Tarnyba, išduodama leidimus tiekti rinkai augalų apsaugos produktus, tapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, atlieka dokumentinį tikrinimą dėl atitikties Reglamento (EB) Nr. 1107/2009 52 straipsnio 3 dalyje nustatytiems kriterijams, o laboratoriniai tyrimai (augalų apsaugos produkto kokybinė ir kiekybinė sudėtis) neatliekami, todėl yra rizika, kad į Lietuvos Respubliką gali būti įvežami ir tiekiami rinkai perpakuoti augalų apsaugos produktai bus netapatūs Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams. Taip pat leidimo turėtojai nustatoma pareiga pranešti Tarnybai apie įvežtų augalų apsaugos produktų, tapačių Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, kiekį ir jų saugojimo vietą. Siekiant suvaldyti riziką nuo augalų apsaugos produktų, netapačių Lietuvos Respublikoje registruotam augalų apsaugos produktui, vienas iš leidimo tiekti rinkai augalų apsaugos produktus, tapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams panaikinimo pagrindų yra atvejais, jei Tarnyba nustato, kad toks leidimo turėtojas įveža į Lietuvos Respubliką ir tiekia Lietuvos rinkai augalų apsaugos produktą, netapatą Lietuvos Respublikoje registruotam augalų apsaugos produktui.

Dėl Leidimų naudoti asmeninėms reikmėms augalų apsaugos produktus, tapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, išdavimo, jų keitimo, galiojimo panaikinimo reikalavimų

Leidimų naudoti asmeninėms reikmėms augalų apsaugos produktus, tapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams išdavimo, jų keitimo, galiojimo panaikinimo reikalavimuose nustatomi augalų apsaugos produkto tapatumo kriterijai, leidimų naudoti asmeninėms reikmėms augalų apsaugos produktus, tapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams išdavimo pagrindai, leidimo galiojimo laikotarpis, reikalavimas fiziniams ar juridiniams asmenims, siekiantiems gauti leidimą, pateikti Tarnybai augalų apsaugos produkto, kuriam prašome išduoti leidimą, pavyzdį. Leidimų naudoti asmeninėms reikmėms augalų apsaugos produktus, tapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams esmė yra draudimas perleisti kitiems asmenims augalų apsaugos produktus, tapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, skirtus naudoti asmeninėms reikmėms, juos turi naudoti tik leidimo turėtojas. Siekiant sukontroliuoti tokių augalų apsaugos produktų naudojimą, leidimo turėtojas yra siejamas su žemės ūkio veikla. Vienas iš reikalavimų, keliamų

fiziniam ar juridiniam asmeniui, siekiančiam gauti leidimą, yra deklaruoti žemės ūkio naudmenas ir (ar) pasėlius, jei siekia apdoroti žemės ūkio naudmenas ir (ar) pasėlius augalų apsaugos produktais, taip pat turėti augalų apsaugos pažymėjimą ar kitą jam prilyginamą Europos Sąjungos valstybėje narėje ar Europos ekonominės erdvės valstybėje išduotą pažymėjimą.

Įvertinus, kad tokių augalų apsaugos produktų tapatumo kriterijų yra tai, jog augalų apsaugos produkto kilmės valstybė yra Europos Sąjungos ar Europos ekonominės erdvės valstybė, Įstatymo projektu nustatomas draudimas į Lietuvos Respubliką įvežti ir naudoti augalų apsaugos produktus, tapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams iš ne Europos Sąjungos valstybių ir ne Europos ekonominės erdvės valstybių. Taip pat Įstatymo projektu įtvirtintas draudimas perpakuoti, įvežti, vežti, saugoti, tiekti rinkai, naudoti perpakuotus augalų apsaugos produktus, tapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, skirtus naudoti asmeninėms reikmėms. Šis reikalavimas grindžiamas 2015 m. liepos 14 d. Europos Komisijos dokumento SANCO/10524/2012 vers. 5.2 „Gairių dokumentas dėl augalų apsaugos produktų lygiagrečios prekybos“ (*Guidance document concerning the parallel trade of plant products*) nuostatomis.

Siekiant suvaldyti riziką, kad su augalų apsaugos produktais, tapačiais Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, skirtais naudoti asmeninėms reikmėms, į Lietuvą nepatektų augalų apsaugos produktai, netapatūs Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, nustatomas reikalavimas fiziniams ar juridiniams asmenims pateikti augalų apsaugos produkto pavyzdį, o leidimo turėtojams pranešimo pareiga – teikti pranešimą apie įvežtų augalų apsaugos produktų, tapačių Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, kiekį ir jų saugojimo vietą. Taip pat nustatoma, kad vienas iš tokių leidimų galiojimo panaikinamo pagrindų yra atvejis, kai leidimo turėtojas įveža ir naudoja augalų apsaugos produktą, netapatų Lietuvos Respublikoje registruotam augalų apsaugos produktui, taip pat jei nesilaiko reikalavimų leidimo turėtojams – pareigos pranešti apie įvežtus augalų apsaugos produktus, tapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, kiekį ir jų saugojimo vietą.

Dėl Leidimų tiekti augalų apsaugos produktus rinkai ir juos naudoti ne ilgesnį kaip 120 dienų laikotarpį išdavimo, jų tikslinimo, keitimo, galiojimo panaikinimo reikalavimų

Leidimų tiekti augalų apsaugos produktus rinkai ir juos naudoti ne ilgesnį kaip 120 dienų laikotarpį išdavimo, jų tikslinimo, keitimo, galiojimo panaikinimo reikalavimai nustatomi, įgyvendinant Reglamento (EB) Nr. 1107/2009 53 straipsnio nuostatas. Tuo tikslu Įstatymo projekte pateikiamos nuorodos į šio straipsnio 1 dalį, nustatant šio leidimo išdavimo terminą. Taip pat būtina sąlyga, siekiant naudoti tokį augalų apsaugos produktą – ribotas ir kontroliuojamas naudojimas, numatytas Reglamento (EB) Nr. 1107/2009 53 straipsnio 1 dalyje. Siekiant įgyvendinti šią nuostatą, leidimo turėtojui Įstatymo projekte nustatoma pareiga tvarkyti apskaitą ir pasibaigus leidimo

galiojimui per 30 kalendorinių dienų Tarnybai teikti informaciją apie 1) parduoto augalų apsaugos produkto pavadinimą ir kiekį, 2) sąrašą fizinių ir (ar) juridinių asmenų, įsigijusių augalų apsaugos produktą, 3) pardavėjui grąžintą augalų apsaugos produkto kiekį, 4) išimto iš Lietuvos Respublikos rinkos augalų apsaugos produkto kiekį ir nepanaudoto augalų apsaugos produkto sunaikinimo būdus.

Dėl leidimų atlikti augalų apsaugos produktų mokslinius eksperimentinės ar technologinės plėtros tyrimus išdavimo, jų keitimo, tikslinimo galiojimo panaikinimo reikalavimų

Leidimų atlikti augalų apsaugos produktų mokslinius eksperimentinės ar technologinės plėtros tyrimus tikslas – atlikti augalų apsaugos produktų mokslinius eksperimentinės ar technologinės plėtros tyrimus su Lietuvos Respublikoje neregistruotais augalų apsaugos produktais ar su Lietuvos Respublikoje registruotais augalų apsaugos produktais, siekiant pakeisti jų naudojimo instrukcijas. Augalų apsaugos produkto mokslinius eksperimentinės ar technologinės plėtros tyrimus leidžiama atlikti Gerosios augalų apsaugos produktų veiksmingumo eksperimentinės praktikos (toliau – GEP) sertifikato turėtojui. Taip pat įgyvendinant Reglamento (EB) Nr. 1107/2009 54 straipsnio 1 dalies nuostatas, kuriose numatyta galimybė valstybei nustatyti apribojimus, siejamus su tyrimų plotais, Įstatymo projektu nustatomas ne didesnis nei 5 ha plotas, kuriame galima atlikti augalų apsaugos produktų mokslinius eksperimentinės ar technologinės plėtros tyrimus. Dokumentų rinkinys, numatytas Reglamento (EB) Nr. 1107/2009 54 straipsnio 2 dalyje yra siejamas su veikliosios medžiagos, esančios augalų apsaugos produkto sudėtyje, vertinimu dėl 1) atitikties 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo, iš dalies keičiančio ir panaikinančio direktyvas 67/548/EEB bei 1999/45/EB ir iš dalies keičiančio Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006, I priedo 3, dalyje nustatytiems kriterijams; 2) neviršijimu Europos Sąjungos didžiausių leistinų augalų apsaugos produktų liekanų koncentracijų, nurodytų 2005 m. vasario 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 396/2005 dėl didžiausių pesticidų likučių kiekių augalinės ir gyvūninės kilmės maiste ir pašaruose ar ant jų ir iš dalies keičiantis Tarybos direktyvą 91/414/EEB, su visais pakeitimais. Dokumentų rinkinys vertinamas dėl fizinio ar juridinio asmens pateiktos augalų apsaugos produkto etiketės projekto atitikties Reglamento (ES) Nr. 547/2011 I priedo 5 dalyje nurodytai informacijai, taip pat ar fizinio ar juridinio asmens nurodytos asmeninės apsaugos priemonės galės apsaugoti operatorius, darbuotojus nuo augalų apsaugos produkto, su kuriuo atliekami moksliniai eksperimentinės ar technologinės plėtros tyrimai, poveikio. Leidimų atlikti augalų apsaugos produktų mokslinius eksperimentinės ar technologinės plėtros tyrimus panaikinimo pagrindai siejami su Įstatymo projekte nustatytų reikalavimų nesilaikymu, klaidingos informacijos pateikimu, tokio leidimo turėtojo prašymo pateikimu panaikinti šio leidimo galiojimą.

Svarstant galimybę licencijuoti tam tikrą veiklą, įvertinta veiklos keliama rizika pažeisti svarbius visuomenės interesus. Kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1107/2009, augalų apsaugos produktai gali turėti nepalankų poveikį augalų auginimui, jų naudojimas gali kelti riziką ir pavojų žmonėms, gyvūnams ir aplinkai, ypač jei jie buvo pateikti į rinką neatlikus oficialių bandymų, neužregistravus. Fizinio, juridinio asmens veiklos vietos patikrinimas turėtų būti atliekamas prieš Tarnybai išduodant augalų apsaugos produktų platinimo leidimą, ar Įvežimo iš ne Europos Sąjungos valstybių narių ir ne Europos ekonominės erdvės valstybių vienkartinį leidimą kadangi tik iš dokumentinės patikros negalima nustatyti, ar fizinis, juridinis asmuo, planuodamas vykdyti veiklą laikosi augalų apsaugos produktų saugojimo ir kitų vykdomos veiklos pobūdžiui nustatytų reikalavimų, nes reikalavimų, susijusių su augalų apsaugos produktais, nesilaikymas gali kelti grėsmę žmonių sveikatai ir aplinkai. Siekiant, kad veikla, susijusi su augalų apsaugos produktais, būtų saugi ir nekeltų rizikos žmonėms, gyvūnams ir aplinkai, siūloma augalų apsaugos produktų platinimo leidimą ir įvežimo iš ne Europos Sąjungos valstybių narių ir ne Europos ekonominės erdvės valstybių vienkartinį leidimą išduoti, vadovaujantis licencijų išdavimo modeliu „G“.

Jeigu produkto ženklinime ar reklamoje nurodomos augalų apsaugos produktui būdingos savybės, toks produktas pagal Reglamento (EB) Nr. 1107/2009 2 straipsnio 1 dalies a punkto nuostatas (augalams ar augaliniams produktams apsaugoti nuo visų kenksmingų organizmų arba užkirsti kelią tokių organizmų veikimui), yra priskiriamas augalų apsaugos produktams ir jam taikomi teisės aktų, reglamentuojančių su augalų apsaugos produktais susijusią veiklą, reikalavimai, t. y., produktas su tokia informacija turi būti registruojamas Lietuvos Respublikoje kaip augalų apsaugos produktas. Tarnyba susiduria su atvejais, kai kiti produktai reklamuojami kaip augalų apsaugos produktai ir neturi teisinių priemonių uždrausti tokią reklamą. Todėl tikslinga numatyti draudimą fiziniams ar juridiniams asmenims reklamuoti produktus, neatitinkančius Įstatymo projekto ir Reglamento (EB) 1107/2009 reikalavimų, kaip augalų apsaugos produktus ir įpareigoti Tarnybą uždrausti tokių produktų reklamą.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimas, numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas. Poveikio konkurencijai vertinimas neatliekamas, nes leidimai bus išduodami fiziniams ar juridiniams asmenims, jei atitiks Įstatymo projekte išdėstytus reikalavimus. Neigiamų pasekmių priėmus Įstatymo projektą nenumatoma. Administracinė našta nevertinama, nes vadovaujantis ūkio subjektų administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. sausio 11 d. nutarimo Nr. 4 „Dėl

Ūkio subjektų administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo metodikos patvirtinimo“, 5 punktu, nustatyta metodikos taikymo išimtis (įvykdyti informacinį įpareigojimą ūkio subjektui trunka mažiau nei 2 valandas per metus ir jis taikomas mažiau nei 20 ūkio subjektų), Įstatymo projektu siūlomi informaciniai įpareigojimai taikomi mažiau nei 20 subjektų ir trunka mažiau nei 2 valandas.

Galutinis Įstatymo projektas (iki jo priėmimo) bus teikiamas notifikuoti Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“ patvirtintose Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklėse nustatytą tvarką.

6. Kokią įtaką įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įstatymo projekto priėmimas kriminogeninei situacijai ir korupcijai įtakos neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymo projekto priėmimas turės teigiamą poveikį visuomenės sveikatai, aplinkos apsaugai nuo neigiamo augalų apsaugos produktų poveikio, nes bus išplėsta Tarnybos kompetencija kontroliuojant augalų apsaugos produktų patekimą į rinką. Šios prielaidos skatins sąžiningos augalų apsaugos produktų rinkos augimą. Taip pat priėmus Įstatymo projektą, bus sudarytos apsaugoti Lietuvos rinką nuo Lietuvos Respublikoje neregistruotų, falsifikuotų augalų apsaugos produktų, netapačių Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams augalų apsaugos produktų ir (arba) neidentifikuotų augalų apsaugos produktų.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Priėmus Įstatymo projektą, galiojančių įstatymų pakeisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

10) Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos įstatymo, Teisėkūros pagrindų įstatymo, kitų teisės aktų reikalavimų. Įstatymo projekto sąvokos įvertintos Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

11) Ar įstatymo projektas atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

Įstatymo projektas atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentų nuostatas.

12) Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, kas ir kada juos turėtų priimti.

Priėmus Įstatymo projektą, reikės pakeisti:

1) Augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 3D-564 „Dėl Augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo taisyklių patvirtinimo“. Taisyklėse reikės numatyti Tarnybos atliekamus veiksmus, susijusius su Lietuvos Respublikoje neregistruotų, falsifikuotų, netapačių Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams augalų apsaugos produktų ir (ar) neidentifikuotų augalų apsaugos produktų saugojimu ir perdavimu atliekų tvarkytojams įgyvendinimo terminus, taip pat tokių produktų tvarkymo reikalavimus;

2) Gerosios augalų apsaugos praktikos veiksmingumo bandymų taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2000 m. rugsėjo 6 d. įsakymu Nr. 259 „Dėl Gerosios augalų apsaugos praktikos veiksmingumo bandymų taisyklių patvirtinimo“. Taisyklėse bus išplėstas atvejų sąrašas, kai atliekami moksliniai eksperimentinės ar technologinės plėtros tyrimai;

3) Leidimų tiekti augalų apsaugos produktus rinkai ir juos naudoti ne ilgesnį kaip 120 dienų laikotarpį išdavimo ir jų galiojimo panaikinimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2021 m. vasario 12 d. įsakymu Nr. 3D-102 „Dėl Leidimų tiekti augalų apsaugos produktus rinkai ir juos naudoti ne ilgesnį kaip 120 dienų laikotarpį išdavimo ir jų galiojimo panaikinimo taisyklių patvirtinimo“, kuriose bus nustatyti leidimo keitimo pagrindai ir leidimo turėtojai numatyti terminai teikti Tarnybai ataskaitą;

4) Leidimų prekiauti augalų apsaugos produktais, tapačiais Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, išdavimo ir panaikinimo taisykles ir Leidimų naudoti asmeninėms reikmėms augalų apsaugos produktus, tapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, išdavimo ir panaikinimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2004 m. kovo 24 d. įsakymu Nr. 3D-118 „Dėl Leidimų prekiauti augalų apsaugos produktais, tapačiais Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, išdavimo ir panaikinimo taisyklių ir Leidimų naudoti asmeninėms reikmėms augalų apsaugos produktus, tapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, išdavimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“. Taisyklėse bus numatyti leidimų išdavimo, atsisakymo išduoti leidimu, leidimų keitimo, tikslinimo, jų galiojimo panaikinimo pagrindai, prašymo ir dokumentų nagrinėjimo procedūros, informacijos apie išduotus leidimus skelbimas;

5) Augalų apsaugos produktų platinimo leidimų išdavimo, jų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, galiojimo panaikinimo taisykles, patvirtintas Lietuvos

Respublikos žemės ūkio ministro 2018 m. vasario 1 d. įsakymu Nr. 3D-53 „Dėl Augalų apsaugos produktų platinimo leidimų išdavimo, jų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, galiojimo panaikinimo taisyklių patvirtinimo“. Taisyklėse bus nustatyti šių leidimų išdavimo terminai, pagrindai, Tarnybos pareigūnų veiksmai, susiję su asmenų, siekiančių gauti leidimą, veiklos tikrinimu;

6) Vienkartinių leidimų įvežti iš ne Europos Sąjungos valstybių narių ir ne Europinės ekonominės erdvės valstybių išdavimo, jų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, galiojimo panaikinimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2018 m. vasario 1 d. įsakymu Nr. 3D-52 „Dėl Vienkartinių leidimų įvežti iš ne Europos Sąjungos valstybių narių ir ne Europinės ekonominės erdvės valstybių išdavimo, jų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, galiojimo panaikinimo taisyklių patvirtinimo“. Taisyklėse bus nustatyti tokių leidimų išdavimo terminai, pagrindai, Tarnybos pareigūnų veiksmai, susiję su asmenų, siekiančių gauti leidimą, veiklos tikrinimu.

Priėmus Įstatymo projektą, žemės ūkio ministro įsakymu reikės patvirtinti Leidimo atlikti augalų apsaugos produktų mokslinius eksperimentinės ar technologinės plėtos tyrimus išdavimo, keitimo, tikslinimo ir jų galiojimo panaikinimo reikalavimus. Taisyklėse bus nustatyti leidimui gauti teikiami dokumentai, jų nagrinėjimo tvarka ir terminai, leidimų išdavimo, atsisakymo jį išduoti, keitimo, tikslinimo, panaikinimo pagrindai, informacijos apie leidimus skelbimas.

13) Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais).

Įstatymo projektu Tarnybai nustačius įgaliojimus paimti saugoti, pateikti laboratoriniam ištyrimui ir Įstatymo projekte numatytais atvejais perduoti atliekų tvarkytojams, turintiems teisę tvarkyti tokias atliekas ir Augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo taisyklėse nustatyta tvarka bei terminais perduoti atliekų tvarkytojui, turinčiam teisę tvarkyti atitinkamas atliekas (Lietuvos Respublikoje neregistruotus, falsifikuotus, netapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams augalų apsaugos produktus ir (ar) neidentifikuotus apsaugos produktus), Tarnybai reikės nuomoti ne mažiau nei 100 kv. m. statinius ir (ar) patalpas, pritaikytas 20 000 kg ir (ar) 20 000 l tokių augalų apsaugos produktų saugojimui. Statiniai ir (ar) patalpos turės atitikti esminius statinio naudojimo reikalavimus bei normatyvinius statinio saugos ir paskirties reikalavimus. Augalų apsaugos produktai saugojimo patalpoje turės būti laikomi ant padėklų ar lentynose, patalpos turėtų būti saugomos (aprūpintos apsauga nuo įsilaužimų ir vagysčių, su įrengta signalizacija, stebėjimo kameromis, pagal poreikį papildomai saugomos apsaugos darbuotojų, patalpose turi būti įrengtas apšvietimas ir mechaninis vėdinimas, patalpose turi būti įrengtos priešgaisrinės priemonės (signalizacija, gesintuvai ir kt.), patalpose turės būti talpyklos su

natūraliais (smėliu, pjuvenomis, durpėmis ar kitais) ir (ar) sintetiniais sorbentais, kurie naudojami apriboti išsibarsčiusių augalų apsaugos produktų taršos plitimą, patalpos turės būti šildomos ir vėsinamos pagal poreikį, taip pat turės būti įrengtos papildomos priemonės, tokios kaip pertvaros, lentynos, stelažai ar pan., kad būtų užtikrintas laikomų augalų apsaugos produktų saugumas ir atsekamumas, kadangi vienoje vietoje turės būti laikomi iš skirtingų fizinių ar juridinių asmenų paimti augalų apsaugos produktai. Augalų apsaugos produktų saugojimo paslaugos pirkimui kasmet reikės apie 24 000 eurų, augalų apsaugos produktų pakrovimui ir iškrovimui – apie 3 000 eurų (apie 30 val. mechanizuoto ir rankinio darbo apmokėjimui), transporto nuoma vežti augalų apsaugos produktus iš pažeidimo nustatymo vietos į saugojimo vietą kasmet sudarys apie 4 000 eurų (vežimo atstumas per metus – apie 2,000 km). Be to, tokie augalų apsaugos produktai turi būti vežami specialiosiose talpose. Kadangi Tarnybai priklauso 10 regioninių skyrių, reiktų 10 talpų, kurių vidutinė vieneto kaina siekia apie 300 eurų, tai iš viso sudarytų apie 3 000 eurų.

Siekiant įvertinti, ar augalų apsaugos produktas yra falsifikuotas, netapatus Lietuvos Respublikoje registruotam augalų apsaugos produktui ar neidentifikuotas augalų apsaugos produktas, būtinas laboratorinis ištyrimas akredituotais metodais. Tokius tyrimus akredituotais metodais atlikti gali tik nedaugelis akredituotų Europos Sąjungos valstybių, tokių kaip Danijos, Austrijos, Vokietijos, laboratorijos. Priklausomai nuo tyrimų sudėtingumo, vieno ėminio tyrimų kaina gali svyruoti nuo 700 iki 3 000 eurų. Siekiant nustatyti reikšmingas priemaišas augalų apsaugos produkto sudėtyje, vieno ėminio ištyrimo kaina gali siekti ir 5 000 eurų. Praktikoje pasitaiko atvejų, kai tyrimą gali atlikti tik viena Europos Sąjungos valstybės laboratorija, dėl to pasirinkti kitą laboratoriją, galimai su mažesniais tyrimų į kainiais, nėra galimybės. Augalų apsaugos produktų sudėčiai ištirti Tarnyba per metus paima apie 10 apsaugos produktų ėminių, lėšų poreikis yra iki 20 000 eurų.

Įvertinus tai, kad 1 kg ar 1 l augalų apsaugos produkto sunaikinimo išlaidos yra apie 3 eurus, Tarnybos pateiktais skaičiavimas kasmet gali reikėti sunaikinti apie 15 000 kg ir (ar) 15 000 l Lietuvos Respublikoje neregistruotų, falsifikuotų augalų apsaugos produktų, netapačių Lietuvos ir (ar) neidentifikuotų augalų apsaugos produktų. Tuo tikslu reikalinga iki 45 000 eurų, į šią sumą įskaičiuotos Lietuvos Respublikoje neregistruotų, falsifikuotų, netapačių Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams augalų apsaugos produktų ir (ar) neidentifikuotų augalų apsaugos produktų pakrovimo, iškrovimo ir vežimo į sunaikinimo vietą išlaidos.

Įtvirtinus kontrolinį augalų apsaugos produktų pirkimą, Tarnyba planuoja atlikti 30 kontrolinių augalų apsaugos produktų pirkimų per kalendorinius metus. Kontrolinio pirkimo kaina priklausomai nuo įsigyjamo konkretaus augalų apsaugos produkto ir jo kiekio. Tokio pirkimo kaina gali siekti nuo 5 iki 100 eurų. Tarnybai kasmet kontroliniam augalų apsaugos produktų pirkimui reiktų apie 2 000 eurų.

Apibendrinant, Lietuvos Respublikoje neregistruotų, falsifikuotų augalų apsaugos produktų,

netapačių Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams augalų apsaugos produktų ir (ar) neidentifikuotų augalų apsaugos produktų paėmimui, vežimui ir saugojimui, laboratoriniams tyrimams, perdavimui atliekų tvarkytojams, turintiems teisę tvarkyti tokias atliekas, kontroliniams augalų apsaugos produktų pirkimams Tarnybai kasmet reiktų papildomai skirti apie 100 000 eurų finansavimą.

14) Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Specialistų vertinimų ir išvadų Įstatymo projekto rengimo metu negauta.

15) Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.

Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šį projektą įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną „Eurovoc“: „augalų apsaugos įstatymai“, „augalų apsaugos kontrolė“, „augalų apsaugos taisyklės“.

16) Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Nėra.

Seimo narys

Kęstutis Navickas